

APSTIPRINĀTS
ar Viļānu novada pašvaldības
domes 09.09.2010.sēdes
lēmumu Nr. 16§9

2010.gada 09.septembra

Saistošie noteikumi Nr.22

Izdoti saskaņā ar Latvijas Republikas likuma
“Par pašvaldībām” 21.un
43.pantu, un Atkritumu apsaimniekošanas
likuma 9.pantu

SADZĪVES ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS NOTEIKUMI VIĻĀNU NOVADĀ

1. Noteikumos lietotie termini

1.1. **Sadzīves atkritumi** ir vielas un priekšmeti, kas izbeiguši savu kalpošanas laiku un mērķi, šajā veidā vairs nav izmantojami vai kurus to iepriekšējais lietotājs atmetis kā nevajadzīgus. Sadzīves atkritumus iedala:

1.1.1. mājsaimniecības atkritumi, kas radušies mājsaimniecībā (tai skaitā virtuves atkritumi, papīrs, kartons, plastmasa, audumi, metāls, pelni un citi degoši un nedegoši atkritumi);

1.1.2. lielgabarīta mājsaimniecības atkritumi - mājsaimniecības atkritumi, kuri sava lielā izmēra dēļ nevar tikt uzglabāti vai novietoti atkritumu konteineros vai maisos (vecas mēbeles, plaša patēriņa elektronikas preces, sadzīves inventārs u.c.).

1.1.3. uzņēmumu, biroju, veikalu, sabiedriskās ēdināšanas u. tml. iestāžu radītie atkritumi, kuri pēc satura ir līdzīgi mājsaimniecības atkritumiem.

1.2. **Atkritumi** ir jebkurš priekšmets vai viela, no kuras īpašnieks atbrīvojies, ir nolēmis atbrīvoties vai spiests atbrīvoties un kura atbilst atkritumu klasifikatorā noteiktajām kategorijām.

1.3. **Atkritumu radītājs** ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kuras darbība rada atkritumus vai kura veic atkritumu sajaukšanu vai citas darbības, kā rezultātā mainās atkritumu sastāvs un īpašības.

1.4. **Atkritumu apsaimniekošana** ir atkritumu savākšana (tai skaitā atkritumu vākšana, šķirošana un sajaukšana, lai tos pārvadātu), uzglabāšana, pārkraušana, pārvadāšana, pārstrāde (tai

skaitā atkritumu sadedzināšana) un apglabāšana, šo darbību pārraudzība, kā arī atkritumu apglabāšanas vietu ierīkošana un pārstrādes objektu uzturēšana un aprūpe pēc to slēgšanas.

1.5. **Atkritumu apsaimniekotājs** ir juridiska vai fiziska persona, kura saņēmusi Reģionālajā vides pārvaldē attiecīgu atļauju šādai darbībai, noslēgusi attiecīgu sadarbības līgumu ar Viļānu novada domi un nodrošina atkritumu apsaimniekošanas funkcijas Viļānu novadā.

1.6. **Specializētais autotransports** ir tāds autotransports (atbilstoši Latvijas valsts standartam LVS-87 "Transportlīdzekļu tipi un to definīcijas"), kas paredzēts noteikta parauga sadzīves atkritumu konteineru mehanizētai izvešanai un nogādāšanai uz deponēšanas vai pārkraušanas vietu un kas neapdraud vidi, cilvēku dzīvību, veselību un drošību.

1.7. **Atkritumu konteiners** ir metāla vai plastmasas tvertne (ar tilpumu 40 l, 60 l, 100 l un vairāk), kas paredzēta no atmosfēras nokrišņiem pasargātai sadzīves atkritumu uzkrāšanai.

1.8. **Speciālie atkritumi**, kas šo Noteikumu izpratnē netiek pieskaitīti pie sadzīves atkritumiem ir:

1.8.1. celtniecības atkritumi (būvgruži, būvlaukumu atkritumi, ielu uzlaušanas atkritumi, celtniecības laikā izraktā zeme),

1.8.2. ielu un citu teritoriju uzkopšanas laikā radušies atkritumi,

1.8.3. "zaļie" atkritumi (zāle, zari, lapas, koku un krūmu atgriezumi),

1.8.4. citi, īpaši atkritumu veidi, piem., nolietotās riepas.

1.9. **Bīstamie atkritumi** ir saimnieciskās vai citas darbības rezultātā radušies bīstami atlikumi un blakusprodukti, kas var būt gan piesārņotāji, kuri negatīvi ietekmē vidi un cilvēku veselību, gan materiālu resursi, kurus izmanto tūlīt pēc to radīšanas vai pēc attiecīgas speciālas pārstrādes un kuru bīstamību raksturo eksplozivitāte, ugunsdrošība, uzliesmotspēja, toksiskums, korozivitāte, nevadāma reaģētspēja, spēja izraisīt kancerogēnas, mutagēnas un citas pārmaiņas dzīvos organismos (piem., automašīnu akumulatori, izmantotie naftas produkti, ar naftas produktiem piesārņotā grunts, ledusskapji, dienasgaismas spuldzes, izdedži, kvēpi, hlوروorganiskie savienojumi u.tml.).

2. Vispārīgie noteikumi

2.1. Viļānu novada dome ir atbildīga par veselīgu un tīru vidi pilsētā, tā organizē un kontrolē savas administratīvās teritorijas atkritumu apsaimniekošanas darbību saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu un šiem noteikumiem. Saskaņā ar 14.12.2000. LR Atkritumu apsaimniekošanas likumu, Viļānu novada dome savā administratīvajā teritorijā:

2.1.1. organizē sadzīves atkritumu, to skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem savā administratīvajā teritorijā;

2.1.2. pieņem lēmumus par jaunu sadzīves atkritumu pārstrādes objektu un poligonu izvietojumu;

2.1.3. izdod saistošus noteikumus, kas reglamentē sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu;

2.1.4. pieņem lēmumus par jaunu bīstamo atkritumu pārstrādes objektu un poligonu izvietojumu.

2.2. Viļānu novada pašvaldība izvēlas un slēdz līgumu ar jaunu komersantu, kurš veiks sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu tās teritorijā, publisko iepirkumu regulējošos normatīvajos aktos noteiktā kārtībā, tikai pēc iepriekšējā līguma darbības termiņa beigām, nodrošinot pakalpojuma sniegšanas nepārtrauktību.

2.3. Šie noteikumi ir saistoši visām fiziskajām un juridiskajām personām Viļānu novada pašvaldības teritorijā- sadzīves atkritumu radītājiem un atkritumu apsaimniekotājiem.

2.4. Bīstamo atkritumu apsaimniekošana notiek LR MK noteiktā kārtībā, kādā apsaimniekojami atsevišķu veidu atkritumi, kuru apsaimniekošanai to bīstamības vai citu īpašību dēļ ir izvirzāmas īpašas prasības. To kontrolē Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Reģionālā vide pārvalde.

3. Atkritumu apsaimniekošanas mērķi un uzdevumi

3.1. Atkritumu apsaimniekošanas mērķi un uzdevumi ir:

3.1.1. samazināt jebkura veida atkritumu rašanos to izcelsmes vietās;

3.1.2. pakāpeniski ieviest otrreizēji izmantojamo sadzīves atkritumu (stikls, koks, papīrs, plastmasa, metāls, būvgruži, kompostējamās vielas) savākšanu, šķirošanu un pārstrādi, tādējādi samazinot izgāztuvē nogādājamo atkritumu daudzumu;

3.1.3. rūpēties par to, lai atkritumi, kurus otrreiz vairs nevar pārstrādāt, tiktu padarīti nekaitīgi videi vai pienācīgi noglabāti;

3.1.4. radīt higiēniski un ekoloģiski drošu vidi pilsētā.

4. Atkritumu radītāja pienākumi un atbildība

4.1. Ikviens nekustamā īpašuma īpašnieks, valdītājs (dzīvojamo māju apsaimniekotājs) vai turētājs (nomnieks) pilsētas teritorijā ir atbildīgs par atkritumu savākšanu un izvešanu no sava īpašuma neatkarīgi no tā, vai šis īpašums ir vai nav reģistrēts Nekustamā īpašuma reģistrā vai Zemesgrāmatā, viņam jāiekļaujas Viļānu novada pašvaldības atkritumu apsaimniekošanas pasākumu realizēšanā gan ar savu darbību, gan maksu par sniegtajiem pakalpojumiem.

4.2. Nekustamā īpašuma īpašniekiem, valdītājiem (dzīvojamo māju apsaimniekotājiem) vai turētājiem (nomniekiem) ne vēlāk kā mēneša laikā pēc īpašumtiesību, valdījuma vai turējuma tiesību iegūšanas, jāiekļaujas pilsētas kopējā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, noslēdzot attiecīgu līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, kuram noslēgts līgums ar pašvaldību. Slēdzot līgumu par atkritumu apsaimniekošanu, līgumpuses vienojas par:

4.2.1. atkritumu izvešanas veidu (konteineri, to tīlpums u.tml.) un apjomiem;

4.2.2. atkritumu izvešanas biežumu un laiku tā, lai nerastos lieli atkritumu uzkrājumi, kas piesārņo apkārtni;

4.2.3. atkritumu šķirošanu u.c. līguma nosacījumiem.

Atkritumu radītājs veic maksu par atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar likumdošanā noteiktā kārtībā apstiprinātiem tarifiem.

4.3. Nekustamā īpašuma īpašnieka, valdītāja (dzīvojamo māju apsaimniekotāja) vai turētāja (nomnieka) pienākumi ir:

4.3.1. iekļauties pilsētas kopējā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, veicot šādus pasākumus:

- sniegtot pašvaldībai ziņas par iedzīvotāju skaitu, kas dzīvo nekustamajā īpašumā, nekustamajā īpašuma nomniekiem (fiziskām personām un juridiskām personām), to darba profilu, atkritumu veidu un daudzumu;

- noteiktos termiņos sniegtot pašvaldībai ziņas par izmaiņām iedzīvotāju skaitliskajā sastāvā, kā arī nomnieku un viņu darba profila izmaiņām;

4.3.2. slēdzot īres un nomas līgumus ar apakšīrniekiem, paredzēt maksu par atkritumu apsaimniekošanu;

4.3.3. izveidot un uzturēt kārtībā atkritumu tvertņu laukumus, kas paredzēti sadzīves atkritumu savākšanai, un nodrošināt ērtu specializētā transportlīdzekļa piekļūšanu atkritumu

tvertnēm to iztukšošanas dienās jebkurā gadalaikā, laukumu ap tvertnēm pienācīgi sakopjot pēc atkritumu izvešanas;

4.3.4. atkritumiem izmantot tikai noteiktam atkritumu veidam paredzētās tvertnes un iekārtas;

4.3.5. iegādāties vai nomāt atkritumu savākšanai nepieciešamo tvertņu skaitu, kas tiek noteikts, ņemot vērā atkritumu veidošanās normatīvos daudzumus un izvešanas biežumu;

4.3.6. uzturēt atkritumu tvertnes tīras, dezinficētas un lietošanas kārtībā;

4.3.7. sašķirot atkritumus to rašanās vietā - ja Viļānu novada pašvaldība kādā pilsētas rajonā ir noteikusi sašķirotu atkritumu savākšanas sistēmu par obligātu un savākšanai paredzējusi lietot specializētās atkritumu savākšanas ierīces;

4.3.8. nodrošināt lielgabarīta mājstāvēšanas atkritumu (mēbeļu, dažāda materiāla iepakojumu, sadzīves tehnikas priekšmetu u.tml.) nogādāšanu uz pārstrādes vai noglabāšanas vietām;

4.3.9. atkritumu tvertņu iztukšošanas dienās mazgabarīta tvertnes no privāto īpašumu slēgtajiem pagalmiem novietot specializētajam transportlīdzeklim pieejamā vietā;

4.3.10. vietās, kur piebraukt nav iespējams, atkritumu konteinerus izlikt ārpus pagalma, pēc atkritumu aizvešanas to novietojot atpakaļ un sakopjot šo teritoriju.

4.4. Aizliegts izmest atkritumus ārpus sava īpašuma teritorijas, kā arī citās to savākšanai vai noglabāšanai neatļautās vietās.

4.5. Pārtikas atkritumus ir atļauts kompostēt dārzos, ja kompostēšanas process tiek rūpīgi novērots un kontrolēts. Ja Vides veselības centru pārbaudēs tiek konstatēti pārkāpumi (problēmas ar smaku, grauzējiem vai citiem kaitēkļiem), individuālajiem īpašniekiem tiek aizliegta atkritumu kompostēšana uz laiku līdz pārkāpumu novēršanai.

4.6. "Zaļie" atkritumi jākompostē savā zemes gabalā vai īpaši norādītās vietās.

4.7. Vasarnīcas vai vasaras mītnes (tajā skaitā dārzkopības biedrības teritorijā esošas vasarnīcas vai vasaras mītnes) īpašnieks, valdītājs, lietotājs vai viņa pilnvarota persona par laika periodu, kurā uzturas vasarnīcā, ievērojot šos noteikumus, noslēdz līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu ar komersantu, kuram ir noslēgts līgums ar pašvaldību, kā arī sedz sadzīves atkritumu apsaimniekošanas izmaksas.

4.8. Atkritumu radītājiem, kuri atbilstoši normatīvajiem aktiem atbrīvoti no dabas resursu nodokļa maksāšanas par atsevišķu veidu atkritumu apsaimniekošanu vai kuri piedalās atsevišķu veidu atkritumu apsaimniekošanas sistēmās, ir tiesības slēgt līgumu ar komersantu, kuru izvēlēties pats atkritumu radītājs, par šķirotu sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu, par to informējot vietējo pašvaldību.

5. Iedzīvotāju pienākumi un atbildība

5.1. Ikvienu Viļānu novada pašvaldības iedzīvotāja pienākums ir iekļauties kopējā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, savākt (ja nepieciešams, arī sašķirot) atkritumus un nogādāt tos nekustamā īpašuma īpašnieka vai valdītāja (dzīvojamo māju apsaimniekotāja) norādītajā vietā. Viļānu novada pašvaldības iedzīvotāja pienākums ir nepieciešamības gadījumā sniegt pašvaldībai vai citai kompetentai institūcijai ziņas par radīto atkritumu veidu, daudzumu, iesaistīšanos atkritumu apsaimniekošanas sistēmā (piemēram, uzrādot līgumu), citu pieprasīto informāciju.

5.2. Viļānu novada pašvaldības iedzīvotāji, apmaksājot atkritumu apsaimniekošanas līgumā noteiktos maksājumus, sedz atkritumu apsaimniekošanas izdevumus.

5.3. Lai izvairītos no kaitējuma cilvēku veselībai un atkritumu iekārtu bojājumiem, asi atkritumi pirms ievietošanas atkritumu tvertnē ir jāiesaiņo.

5.4. Aizliegts ierīkot patvaļīgas izgāztuves un aprakt atkritumus pagalmos, piegružot un aizbērt grāvjus, iznest no sētām un novietot uz ielu braucamās daļas malas visāda veida

atkritumus (lapas, zāli, zarus utt.). Aizliegts ar atkritumiem piesārņot apkārtējo vidi, tai skaitā, ielas, skvērus, parkus, mežus u.c., mest atkritumus upēs, grāvjos un citās ūdens tilpnēs.

5.5. Aizliegts atkritumus sadedzināt tvertnēs un atklātā veidā, uz privātīpašumā esošās zemes, mežos, dārzos un parkos.

5.6. Atkritumu tvertnēs aizliegts iepildīt kvēlojošus, degošus, ugunsnedrošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrums, infekcijas slimības izraisošus un cilvēku veselībai un dzīvībai bīstamus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, ielu saslaucas (lapas, smiltis, zarus), celtniecības atkritumus un rūpniecības atkritumus.

6. Atkritumu apsaimniekotāja pienākumi un atbildība

6.1. Ikvienam sadzīves atkritumu apsaimniekotājam pirms savas darbības uzsākšanas jāsaņem likumdošanā noteiktā kārtībā speciāla atļauja Reģionālajā vides pārvaldē, jānoslēdz līgums ar Viļānu novada domi par atkritumu apsaimniekošanu, atbilstoši šajos noteikumos noteiktajai kārtībai. Atkritumu apsaimniekotājam jābūt apgādātam ar specializēto autotransportu (atbilstoši Latvijas valsts standartam LVS-87 "Transportlīdzekļu tipi un to definīcijas"), iekārtām un ierīcēm, kas nepiesārņo pilsētas vidi un gaisu un nepārsniedz pieļaujamo trokšņu līmeni.

6.2. Atkritumu apsaimniekotāja pienākums ir apgādāt pasūtītāju (pēc attiecīga līguma noformēšanas) ar atkritumu konteineriem (vai citām atkritumu savākšanai piemērotām iekārtām) pietiekamā daudzumā, kā arī nodrošināt atkritumu regulāru izvešanu no atkritumu laukumiem (vai atkritumu vadiem daudzdzīvokļu mājās). Atkritumi, kurus iedzīvotāji nogādā tieši specializētajā atkritumu automašīnā, jāsavāc iedzīvotājiem zināmā laikā (ievērojot attiecīgo grafiku).

Atkritumu apsaimniekotājs darba laiku un atkritumu savākšanas kārtību saskaņo ar Viļānu novada domi.

6.3. Atkritumu konteineru novietošana, labošana un nomaņa konteineru nomas gadījumā jāveic atkritumu apsaimniekotājam par saviem līdzekļiem. Atkritumu konteineru novietošana, atkritumu savākšana tiek veikta tā, lai netraucētu garāmgājēju un transporta līdzekļu kustību.

6.4. Savāktie atkritumi atkritumu apsaimniekotājam jāizved uz Viļānu novada pašvaldības norādītajām atkritumu pārstrādes vai noglabāšanas vietām.

6.5. Atkritumu apsaimniekotājs veic ar atkritumu apsaimniekošanu saistīto uzskaiti, uzglabā, apkopo informāciju, kā arī sniedz to Reģionālajai vides pārvaldei, Viļānu novada pašvaldībai un sabiedrībai. Atkritumu apsaimniekotājam, pēc Viļānu novada pašvaldības pieprasījuma, jāiesaistās akcijās par vides tīrību pilsētā, bukletu un citu ar atkritumu apsaimniekošanu saistītu informatīvo materiālu izgatavošanā un izplatīšanā.

6.6. Kārtība, kādā izdarāmi maksājumi par atkritumu apsaimniekotāja sniegtajiem pakalpojumiem, tiek noteikta līgumā, ko slēdz ar atkritumu apsaimniekotāju. Atkritumu apsaimniekotājam parauglīgumu jāsaņem ar Viļānu novada domi.

6.7. Speciālo atkritumu savākšanu atkritumu apsaimniekotājs organizē atsevišķi, ievērojot esošo likumdošanu, Viļānu novada domes noteikumus, vienoties ar atkritumu radītāju.

7. Sadzīves atkritumu savākšana un transportēšana

7.1. Sadzīves atkritumu savākšanas sistēmas un veidus novadā nosaka Viļānu novada dome.

7.2. Sadzīves atkritumi pilsētā tiek vākti, atkritumus nogādājot uz īpaši iekārtotiem atkritumu savākšanas laukumiem.

7.3. Atkritumu konteineru novietošanas vietas un skaitu jāsaņem ar Viļānu novada domi.

7.4. Viļānu novadā pakāpeniski tiks ieviesta sašķiroto sadzīves atkritumu savākšana. Ražošanā otrreiz izmantojamus materiālus Viļānu novada pašvaldība ar atkritumu

apsaimniekotāja starpniecību nogādās attiecīgo atkritumu veidu pārstrādes uzņēmumos, kas tiks noslēguši līgumus ar Viļānu novada pašvaldību par šāda veida atkritumu pārstrādi.

8. Tiesības rīkoties ar sadzīves atkritumiem

8.1. Tiesības rīkoties ar savāktajiem sadzīves atkritumiem pieder Viļānu novada pašvaldībai.

8.2. Viļānu novada pašvaldības pienākumos neietilpst meklēt atkritumos pazudušus priekšmetus, kā arī atļaut to darīt nepiederošām personām.

9. Maksa par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu

9.1. Ikvienu atkritumu radītāja pienākums ir apmaksāt izdevumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas līgumā noteikto apmēru un kārtību.

9.2. Maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu (izņemot sadzīves atkritumu pārstrādi), nosaka Viļānu novada pašvaldība, pamatojoties uz līgumu, kas noslēgts starp pašvaldību un komersantu, kurš izvēlēts publisko iepirkumu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Līdz jaunu līgumu noslēgšanai ar komersantu, kurš izvēlēts publiskā iepirkumā, tarifu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu (izņemot sadzīves atkritumu pārstrādi), apstiprina regulators.

9.3. Maksa par sadzīves atkritumu savākšanu un izvešanu tiek iekasēta:

9.3.1. atkarībā no nekustamajā īpašumā dzīvojošo personu skaita (kas deklarējuši šo dzīvesvietu),

9.3.2. no juridiskajām personām- atkarībā no to darbības profila un izvedamo atkritumu daudzuma.

9.4. Kārtība, kādā izdarāmi maksājumi par atkritumu apsaimniekotāja sniegtajiem pakalpojumiem, tiek noteikta saskaņā ar likumu "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" un noslēgtā līgumu noteikumiem.

10. Atbildība par noteikumu neievērošanu

10.1. Sūdzības par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumu neievērošanu vai sniegto pakalpojumu kvalitāti, adresējamas Viļānu novada domei vai Pašvaldības policijai, kura tās reģistrē un pieņem lēmumus trūkumu un pārkāpumu novēršanai.

10.2. Par šo saistošo noteikumu pārkāpšanu iestājas administratīvā atbildība normatīvajos aktos noteiktā kārtībā.

11. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumu kontrole

11.1. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumu kontroli normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā savas kompetences ietvaros veic:

11.1.1. pašvaldības atbildīgās amatpersonas;

11.1.2. valsts institūcijas.

12. Pārejas noteikumi

12.1. Viļānu novada pašvaldība informē atkritumu radītājus par sadzīves atkritumu apsaimniekotāju, ar kuru tā noslēgusi līgumu par atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu tās teritorijā.